Δράξασθε παιδείας... (Σάββας Ηλιάδης, Δάσκαλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 3 Φεβρουαρίου, 2019

«Δράξασθε παιδείας»! Πολύ ωραία και εύηχη φράση. Αποκομμένη όμως από το Ψαλτήρι, με την καρατόμηση του αντίστοιχου ψαλμικού χωρίου, κυκλοφορεί συρόμενη και αγόμενη εντεύθεν κακείθεν, ανεξάρτητη και ως θύμα της ελευθεριότητας, που χαρακτηρίζει την εποχή μας. Χρήσιμη για εντυπωσιακή προβολή θεμάτων πάσης φύσεως, παντός καιρού και είδους και τόπου, αλλά, δυστυχώς, στείρα, ευνουχισμένη! Διότι αιωρείται παραμονεύουσα η αυτονόητη ερώτηση: ***ΠΟΙΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ;***

«Δράξασθε παιδείας»! Μέχρι εκεί! Τέλος! Γιατί; Διότι προβαλλόμενη μέχρι εκεί, παραμένει ακίνδυνη και ανώδυνη, ως εντολή του ψαλμωδού. **Διότι, ενώ αυτή στη συνάφειά του λόγου εννοεί την κατά Χριστόν παιδεία και η παιδεία του Χριστού είναι μία,** οι άλλες διάφορες μορφές τής κατά κόσμον παιδείας, οι οποίες προωθούνται και διαδίδονται και ενεργοποιούνται, είναι μυριάδων ποικίλων αποκλίσεων. Επί παραδείγματι, **την παιδεία επικαλείται και η σημερινή πολιτεία. Αλλά ποια παιδεία; Την αντίχριστη και την άπατρι!** Άρα, μπορεί να την εκλάβει ο καθένας όπως θέλει, όπως τον βολεύει, όπως θέλει να την ερμηνεύσει και όποιο μήνυμα θέλει να περάσει. Πού; Κυρίως στα νιάτα! Πού αλλού, παρά στην πιο ευαίσθητη ηλικία του ανθρώπου, η οποία έλκεται ευκόλως προς την αλλοτρίωση.

Επιπλέον είναι άδικο και ασεβές το να αποκόβεται μια φράση του Ευαγγελίου και να χρησιμοποιείται εκκρεμής, μακριά από τα συμφραζόμενά της. Όσο καλοπροαίρετη δε και αν είναι η πράξη αυτή και, καθώς ο λαός δεν γνωρίζει την Παλαιά Διαθήκη, είναι επικίνδυνη, επειδή θυμίζει αιρετικές μεθόδους.

Αλλά ιδού πλήρης ο στίχος του Ψαλτηρίου: «***δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας***» (Ψαλμ. 2, 12). Αυτός είναι ολόκληρος ο στίχος και μεταφράζεται ως εξής: **«Όσο είναι καιρός αρπάξτε με όλη σας την δύναμη και εγκολπωθείτε και κρατήστε στερεά την παιδαγωγία αυτή εκ μέρους του Κυρίου, μήπως τυχόν για την αμέλειά σας οργισθεί ο Κύριος εναντίον σας και καταστραφείτε και χαθείτε από την ευθεία οδό».**

Ας ακούσουμε όμως **τον άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη**, πώς ερμηνεύει και μερικούς στίχους πριν από αυτόν, κάνοντας αναφορά και σε ερμηνευτές της Αγίας Γραφής:

Νωρίτερα, γράφει: «*καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε, παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ*» (Ψαλμ. 2, 10-11). Και λέει: «Το «νυν» εδώ νοείται αντί του «γι` αυτό». Δηλαδή, γι` αυτό εσείς οι βασιλείς των Ρωμαίων και των άλλων εθνών και σεις οι κριτές, που βρίσκεστε σε όλη τη γη και κρίνετε τους ανθρώπους πάνω στη γη, γι` αυτό, λέω, αφού μάθετε ποιες μεγάλες συμφορές έπαθαν οι Ιουδαίοι, οι οποίοι καταφρόνησαν τον Χριστό, και πώς ο Χριστός σας πήρε εσάς τους ειδωλολάτρες στην κληρονομία του, φροντίστε να γίνετε σώφρονες και να απορρίψετε μεν την πρώτη άγνοια και πλάνη σας, να διδαχθείτε δε το συμφέρον σας, τόσο από το παράδειγμα των Εβραίων, όσο και από τις θείες Γραφές. Λέγοντας δε ο Δαβίδ βασιλείς και κριτές συμπεριέλαβε μαζί και τους υποταγμένους λαούς σ` αυτούς.

Εσείς, λέει, οι εθνικοί, αφού σκεφτείτε πως ο Χριστός είναι και Θεός και εκδικητής και φοβερός και ότι εσείς γίνατε απόκτημα και κληρονομία του, τακτοποιήστε καλά τα ήθη και την ζωή σας και εργαστείτε με φόβο για τον Δεσπότη Χριστό. Διότι, κατά τον **Θεολόγο Γρηγόριο,** όπου υπάρχει φόβος του Θεού, εκεί τηρείται και η φύλαξη των εντολών του Θεού: ***«Οὗ γάρ φόβος, ἐντολῶν τήρησις».*** Ο δε **Χρυσόστομος** λέει: *«Τι σημαίνει να δουλεύουμε με φόβο για τον Κύριο; Σημαίνει το να εκπληρώνουμε κάθε εντολή και να εργαζόμαστε με φόβο και συστολή. Να κάνουμε προσευχή και να ζητάμε από τον Θεό με καρδιά συντετριμμένη και ταπεινωμένο νου. Επειδή δε η πλήρης απόκτηση της αρετής προκαλεί, ως είναι αυτονόητο, χαρά σ` αυτόν που την ασκεί, λέει ο ψαλμωδός ότι αρμόζει σ` αυτήν να την εργαζόμαστε με τρόμο και δέος, έτσι ώστε να μην μπερδευτούμε και εμπλακούμε στην ασέβεια και από τη μια να φορτωθούμε τους κόπους και από την άλλη να παροξύνουμε τον Θεό».*

Συνεχίζει **ο άγιος Νικόδημος**: *«Εσείς οι εθνικοί, καθώς εργάζεσθε για τον Χριστό, να έχετε την χαρά της ελπίδας προς αυτόν, διότι είναι ο Προνοητής και ο Σωτήρας σας. Χαίρετε, λέει ο Παύλος, εν Κυρίω πάντοτε» (Φιλ. δ, 4). Η χαρά σας όμως αυτή ας είναι ανάμεικτη με τρόμο. Να μην είναι έκλυτη και χωρίς συστολή και ευλάβεια, διότι θα μετατραπεί σε καταφρόνηση. Πρέπει μεν να χαίρεστε για την ελπίδα της σωτηρίας σας, να τρέμετε δε για τις αμαρτίες σας, επειδή ο Θεός είναι Κριτής ακριβής και αλάνθαστος και θα τιμωρήσει αυτούς που αμαρτάνουν».* Πάνω σ` αυτό λέει και **ο Χρυσόστομος**: *«Πώς είναι δυνατόν να χαρεί κάποιος, που είναι του Θεού, αλλά να έχει και φόβο; Και δίνει απάντηση, φέρνοντας παράδειγμα τα Σεραφίμ, τους Αγγέλους, τα οποία, αν και βρίσκονται πάντοτε σε κατάσταση χαράς, διότι βλέπουν το ακατανόητο κάλλος του Κτίστου τους, όμως σμίγουν αυτήν την χαρά με τον φόβο και την ευλάβεια. Και όχι μόνο σκεπάζουν τα πρόσωπά τους με τις πτέρυγές τους αλλά και τα πόδια τους, για να δείξουν με το σχήμα αυτό την ευλάβεια που έχουν προς τον Ποιητή τους».* Ο δε **Θεοδώρητος** λέει*: «Ο τρόμος αυτός είναι μεμειγμένος με την κατάνυξη, μη και η χαρά του Θεού εκπέσει στην κοσμική και αμαρτωλή χαρά».*

Έρχεται κατόπιν στην φράση: ***«Δράξασθε παιδείας».*** *Αυτός ο λόγος είναι πιο δυνατός από το «παιδεύθητε», το οποίο είπε πιο πάνω. Θέλει να πει δε ότι οι εθνικοί να μην έχουν την παιδεία ατελή και επιφανειακή, αλλά όπως ακριβώς εκείνοι που πιάνουν με την δράκα τους, με την παλάμη τους, ένα πράγμα και δεν το αφήνουν, έτσι και αυτοί ακριβώς να την αρπάξουν την παιδεία και την μάθηση του Ευαγγελίου και να μην την αφήσουν από τα χέρια τους».*

«***...μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας*****»:** Οδό και στράτα δικαία ονομάζει εδώ ο Δαβίδ την πολιτεία και την τάξη των Δικαίων, επειδή η λέξη οδός σημαίνει διάφορα πράγματα στην εβραϊκή γλώσσα. Λέγεται δε η πολιτεία οδός, διότι περπατούν οι άνθρωποι πάνω σ` αυτήν.

Άλλοι ερμηνευτές το ερμηνεύουν έτσι, ότι επειδή είπε ο Δαβίδ πιο πάνω «σύνετε», δηλαδή γνωρίστε, γι` αυτό λέει παρακάτω: **«Δράξασθε παιδείας»,** επειδή δεν είναι αρκετή για τη σωτηρία και την τελειότητα μόνη η ελαφρά γνώση του Θεού, αλλά χρειάζεται, κατά **τον Θεοδώρητο**, και η παιδεία, δηλαδή η διά των έργων πρακτική αρετή, για να μην οργισθεί ο Κύριος με εκείνους που αμελούν μεν την εργασία των εντολών, καυχιόνται δε για την λίγη γνώση και πίστη στο Χριστό. Εάν όμως οργιστεί και παραχωρήσει ο Κύριος και πέσουν σε πειρασμούς, αυτοί που έχουν μόνο την λίγη πίστη και θεογνωσία, δίχως τα έργα, θα χάσουν το δρόμο της δικαιοσύνης, επειδή δεν κατόρθωσαν να κάνουν έργα και να ενώσουν τον εαυτό τους με την δικαιοσύνη και την αρετή και έτσι να την έχουν βέβαιη και αμετάβλητη».

Αν διαβάσουμε λοιπόν προσεκτικά τα παραπάνω ερμηνευτικά σχόλια, βλέπουμε πως «οργίζεται» ο Κύριος, όταν δεν βάζουμε στη ζωή μας την εφαρμογή των εντολών του. Πως ο Κύριος δικάζει με ακρίβεια. Πως υπάρχει κίνδυνος απώλειας, δηλαδή σωτηρίας, αν δεν ακολουθούμε τον δρόμο των Δικαίων, των αγίων. Πως έχουμε χρέος να μελετούμε την Αγία Γραφή και να εργαζόμαστε τις εντολές της με ταπείνωση και προσευχή. Να συνοδεύουν δε την πίστη μας τα έργα. Δίχως την αρετή και τη θεία δικαιοσύνη οδηγούμαστε στην απώλεια.

Λοιπόν: «***δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας*****»** *(Ψαλμ. 2, 12*). Αμήν.

Κιλκίς, 1-2-2019